

DCM, Institut for Klinisk Medicin, Aarhus Universitet

-forebyggelse og behandling uden medicin

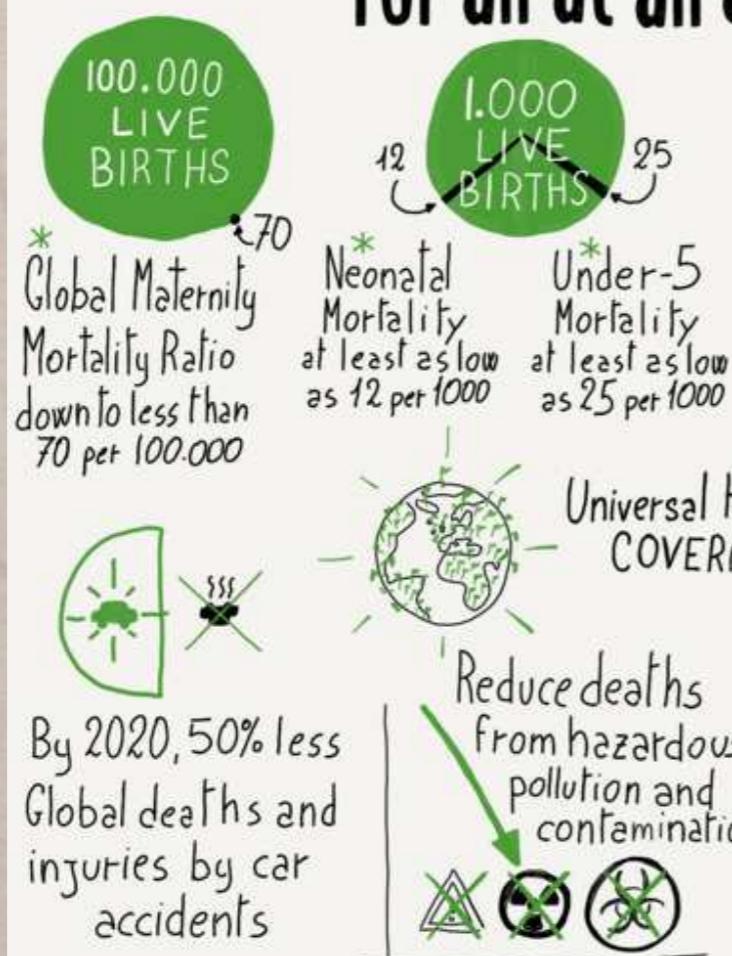

SUSTAINABLE DEVELOPMENT

17 GOALS TO TRANSFORM OUR WORLD

GOAL 3: Ensure healthy lives and promote well-being for all at all ages

*By 2030

Premature mortality from non-communicable diseases

*Reduced by $\frac{1}{3}$

The logo consists of the text "IMPLEMENT FCTC WHO Framework Convention for Tobacco Control" arranged in a grid. The word "IMPLEMENT" is at the top in a light blue box. Below it, "FCTC" is in a large green box, with each letter in its own square. Underneath "FCTC", the text "WHO Framework Convention for Tobacco Control" is written in a smaller, light blue font.

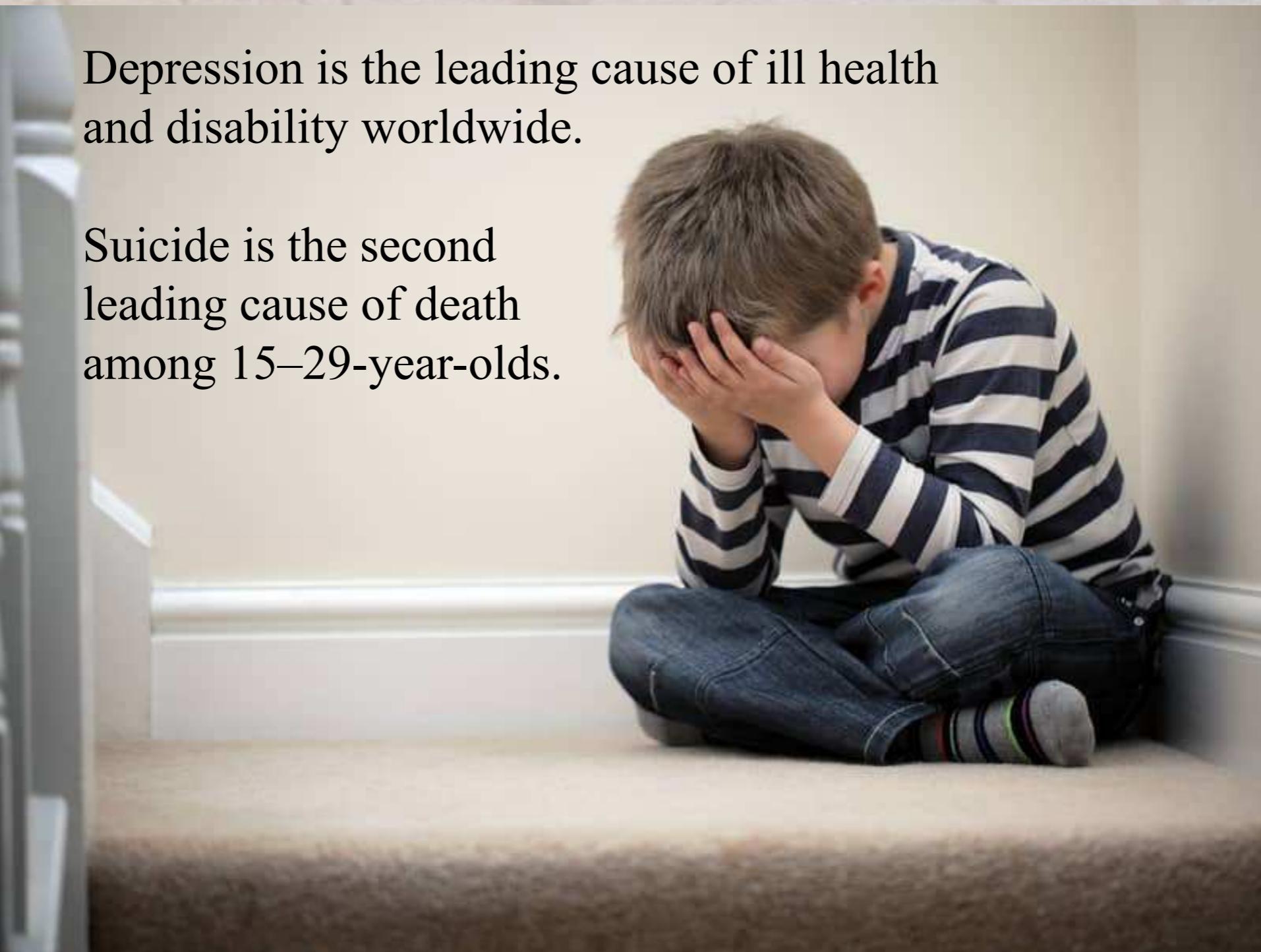
Support R&D of Vaccines
and Medicines

Finance Health workforce growth in developing countries

Improve • early warning
• risk reduction
• management
of Health Risks

Info → <https://sustainabledevelopment.un.org/sdg3>

Depression is the leading cause of ill health and disability worldwide.

Suicide is the second leading cause of death among 15–29-year-olds.

Målsætning

- ⦿ **Kurser til mental sundhedsfremme, forebyggelse, behandling og rehabilitering.**
- ⦿ **Uddannelse af certificerede undervisere; jvf. internationalt gældende krav**
- ⦿ **Forskning inden for udvikling, pilottestning, effekt-, virknings- og implementeringsevaluering.**

Center for Mindfulness
in Medicine, Health Care, and Society

Mindfulness-Baseret Stress Reduktion (MBSR)

Mindfulness-Baseret Kognitiv Terapi (MBKT)

MINDFUL NATION UK

 OVERSKUD.
HELE LIVET.

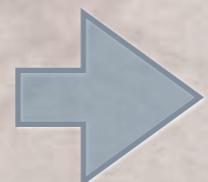
L STRESSALLIANCE

Stress; kroppens naturlige, *modificerbare*, respons på enhver udfordring eller belastning. Sundhedsskadelig stress er den vedvarende stress med manglende mental og fysisk restituering.

Kendetegnende for overgangen fra den gode stress til den sundhedsskadelige stress er, at de normale stress-relaterede kropslige fornemmelser erstattes af funktionshæmmende symptomer, som kan udvikle sig til sygdom.

Fra god stress til dårlig stress

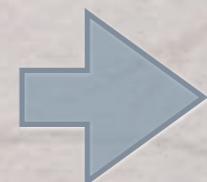
Normale kropslige
fornemmelser

hjertebanken
sommerfugle i maven
anspændthed
skærpede sanser
forventning
mental klarhed
højt energiniveau

Symptomer

tristhed
angst
koncentrationsbesvær
hukommelsesbesvær
træthed
søvnløshed
fordøjelsesproblemer
mavepine
muskelspændinger
pirrelighed
social isolation

Sygdomme

hjerte-kar sygdomme
depression
metabolsk syndrom
diabetes II
kronisk træthedssyndrom
irritabel tyktarm
fibromyalgi

Selvoplevet stress forudsiger dårligt helbred og tidlig død

American Journal of Epidemiology

© The Author 2016. Published by Oxford University Press on behalf of the Johns Hopkins Bloomberg School of Public Health. All rights reserved. For permissions, please e-mail: journals.permissions@oup.com.

Vol. 184, No. 3

DOI: 10.1093/aje/kwv324

Advance Access publication:

July 11, 2016

Original Contribution

The Association Between Perceived Stress and Mortality Among People With Multimorbidity: A Prospective Population-Based Cohort Study

Anders Prior*, Morten Fenger-Grøn, Karen Kjær Larsen, Finn Breinholt Larsen, Kirstine Magtengaard Robinson, Marie Germund Nielsen, Kaj Sparle Christensen, Stewart W. Mercer, and Mogens Vestergaard

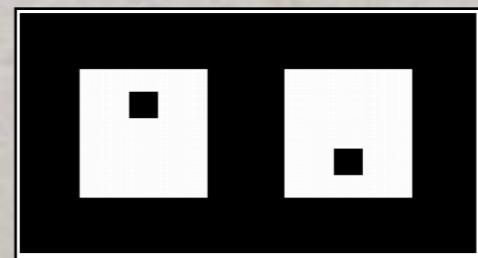
* Correspondence to Dr. Anders Prior, Research Unit for General Practice and Section for General Medical Practice, Department of Public Health, Aarhus University, Bartholins Allé 2, 8000 Aarhus, Denmark (e-mail: anders.prior@ph.au.dk).

Stress begynder i hjernen

-og bremses i hjernen!

Markører for stress og stressreduktion

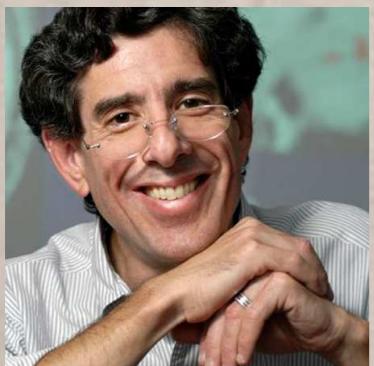
HVORDAN JEG TYPISK REAGERER OVER FOR MIG SELV I SVÆRE TIDER																																																																																																																																											
Navn: _____					Dato: _____																																																																																																																																						
Instruktioner: Las venligst hvert udsagn grundigt, inden du svarer. Ved brug af skalaen nedenfor bedes du indikere, hvor ofte du opfører dig på den pågældende måde.																																																																																																																																											
Næsten aldrig		Næsten altid																																																																																																																																									
1	2	3	4	5																																																																																																																																							
1. Jeg fordommer og tager afstand fra mine egne fejl og mangler. 2. Når jeg føler mig nedtrykt, er jeg tilbøjelig til at fokusere på alt det, der er forkert. 3. Når det går dårligt for mig, ser jeg vanskelighederne som en del af livet og som noget, alle mennesker må igennem.																																																																																																																																											
1		2		3		4		5																																																																																																																																			
<table border="1"> <thead> <tr> <th colspan="10">Jeg tænkte på mine følelser</th> </tr> <tr> <td>--</td> <td>-</td> <td>++</td> <td>+</td> <td>+++</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>Jeg følte mig rastløs</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr><td>Jeg følte mig træt</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr><td>Jeg følte mig sovng</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr><td>Jeg følte mig motiveret til at deltage</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr><td>Jeg følte mig godt tilpas</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr><td>Jeg følte mig afslappet</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr><td>Jeg følte mig lykkelig</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr><td>Jeg følte mig syg</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr><td>Jeg nød sessionen</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr><td>Jeg havde negative følelser</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr><td>Jeg kædede mig</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> </tbody> </table>										Jeg tænkte på mine følelser										--	-	++	+	+++						Jeg følte mig rastløs										Jeg følte mig træt										Jeg følte mig sovng										Jeg følte mig motiveret til at deltage										Jeg følte mig godt tilpas										Jeg følte mig afslappet										Jeg følte mig lykkelig										Jeg følte mig syg										Jeg nød sessionen										Jeg havde negative følelser										Jeg kædede mig									
Jeg tænkte på mine følelser																																																																																																																																											
--	-	++	+	+++																																																																																																																																							
Jeg følte mig rastløs																																																																																																																																											
Jeg følte mig træt																																																																																																																																											
Jeg følte mig sovng																																																																																																																																											
Jeg følte mig motiveret til at deltage																																																																																																																																											
Jeg følte mig godt tilpas																																																																																																																																											
Jeg følte mig afslappet																																																																																																																																											
Jeg følte mig lykkelig																																																																																																																																											
Jeg følte mig syg																																																																																																																																											
Jeg nød sessionen																																																																																																																																											
Jeg havde negative følelser																																																																																																																																											
Jeg kædede mig																																																																																																																																											
2. Hvor ofte indenfor den sidste måned er du blevet oprevet over noget, der skete uventet? 3. Hvor ofte inden for den sidste måned har du følt, at du var ude af stand til at kontrollere de betydningsfulde ting i dit liv?																																																																																																																																											
1. Hvor ofte indenfor den sidste måned er du blevet oprevet over noget, der skete uventet? 2. Hvor ofte inden for den sidste måned har du følt, at du var ude af stand til at kontrollere de betydningsfulde ting i dit liv?																																																																																																																																											
1. Aldrig 2. Næsten aldrig 3. Ind imellem 4. Ret ofte 5. Meget ofte																																																																																																																																											

ERFARINGER MED MINDFULNESS-BASERET STRESS REDUKTION PÅ CENTER FOR SPECIALPÆDAGOGISKE BØRNETILBUD

Karen Johanne Pallesen
Ann Ostenfeld-Rosenthal
Lise Juul
Lone Overby Fjorback

Samarbejdspartnere

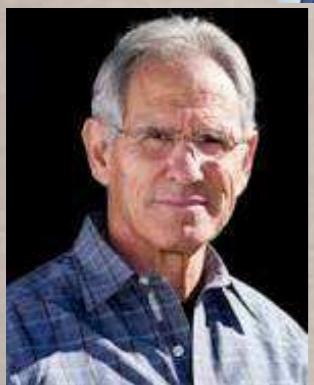
University of
Wisconsin-Madison

Stanford
University

UMASS

Oxford
University

Vrije University
Amsterdam

VIA University College

Aarhus Kommune,
Familie,
Børn & Unge

Aarhus Universitets
Hospital

Aarhus Kommune
Sundhed & Omsorg

Research projects at the Danish Center for Mindfulness

1. **Effects of Mindfulness-Based Stress Reduction on perceived stress and heart rate variability in social care workers, and on the quality of caregiver - caretaker relationships**

Aarhus Municipality: CSB (Centre for children and adolescents with special needs); Mindfulness Djursland.

2. **Effective Stress Reduction in the Community, an RCT in a Danish Municipal Health Care Center**

Aarhus Municipality: Department of Health Services; VIA University College Aarhus N.

3. **Neurophysiological markers of stress reduction in Danish war veterans**

Frederiksberg Hospital; Department of Clinical Medicine - The Department of Endocrinology and Diabetes, Aarhus University; Department of Integrative Neurophysiology at Center for Neurogenomics and Cognitive Research, VU University Amsterdam.

4. **Changes in perceived stress and resting-state brain activity in self-referred MBSR participants**

Interacting Minds Center, Aarhus University; Department of Integrative Neurophysiology at Center for Neurogenomics and Cognitive Research, VU University Amsterdam.

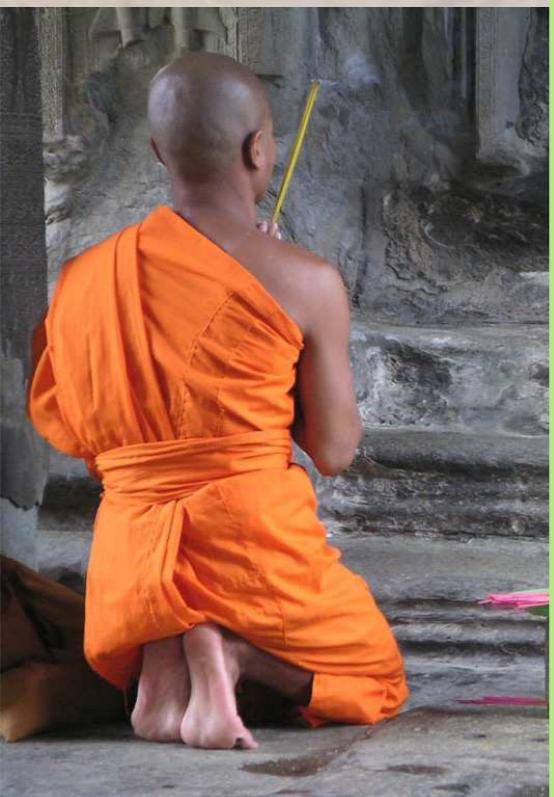
5. **Neural and molecular mechanisms and predictors of treatment response to mindfulness-based cognitive therapy in the treatment of recurrent major depressive disorder**

Interacting Minds Center, Aarhus University (main affiliation); Oxford Mindfulness Centre, Oxford University.

6. **Using technology to support home practice in MBSR**

Interacting Minds Center, Aarhus University (main affiliation); Engineering at AU, Human-Computer Interaction (Ireland), Psychology (UCLA).

Mindfulness i forskellige kulturer

“ Mindfulness means paying attention in a particular way; On purpose, in the present moment, and non-judgmentally.”

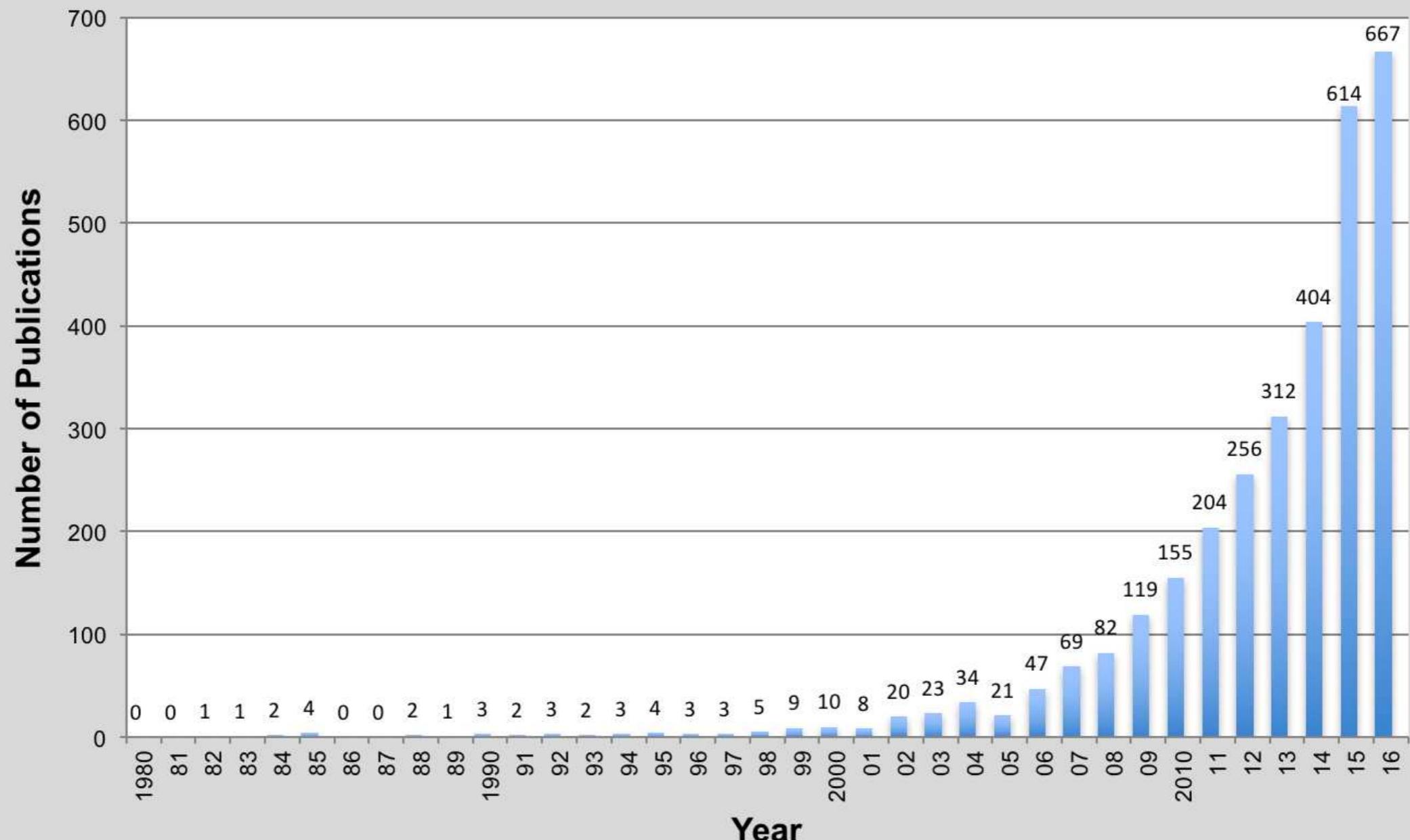
Jon Kabat-Zinn

Jon Kabat-Zinn

Mindful nation skal vist ind her?

Mindfulness Journal Publications by Year, 1980-2016

American Mindfulness Research Association, 2017
Source: goAMRA.org

Ingen forskel på effekt af MBKT og antidepressiv medicin i behandling af tilbagevendende depression

Effectiveness and cost-effectiveness of mindfulness-based cognitive therapy compared with maintenance antidepressant treatment in the prevention of depressive relapse or recurrence (PREVENT): a randomised controlled trial

Willem Kuyken, Rachel Hayes, Barbara Barrett, Richard Byng, Tim Dalgleish, David Kessler, Glyn Lewis, Edward Watkins, Claire Brejcha, Jessica Cardy, Aaron Causley, Suzanne Cowderoy, Alison Evans, Felix Gradinger, Surinder Kaur, Paul Lanham, Nicola Morant, Jonathan Richards, Pooja Shah, Harry Sutton, Rachael Vicary, Alice Weaver, Jenny Wilks, Matthew Williams, Rod S Taylor, Sarah Byford

Summary

Background Individuals with a history of recurrent depression have a high risk of repeated depressive relapse or recurrence. Maintenance antidepressants for at least 2 years is the current recommended treatment, but many individuals are interested in alternatives to medication. Mindfulness-based cognitive therapy (MBCT) has been shown

Lancet 2015; 386: 63-73

Published Online
April 21, 2015

MBSR

- ⦿ **Mærk kroppen**
- ⦿ **Observer dine tanker og følelser**

